

Kraftig svensk omläggning av arbetsmarknadspolitiken

Den svenska regeringen fortsätter att lägga om arbetsmarknadspolitiken i snabb takt. På olika sätt vill den försöka bryta upp de inlåsnings som många hamnat i, antingen i form av oönskat deltidsarbete, sjukskrivning eller långtidsarbetslöshet.

Text: Björn Lindahl

Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin valde att presentera sin del av regeringens statsbudget i en industrilokal i Gävle. Han ville visa att utvecklingen på arbetsmarknaden inte bara handlar om IT-företag, utan även om mer handfast industriell verksamhet. I Gävleborg län har dessutom 631 långtidsarbetslösa fått så kallade nystartsjobb. Det är jobb som ska gå till någon som varit arbetslös i mer än ett år. För ungdomar räcker de om de har varit arbetslösa i sex månader. Dessutom kan även de som beviljats uppehållstillstånd som flykting eller anhöriginvandrare de senaste tre åren få nystartsjobb. Moroten för arbetsgivaren är att han eller hon slipper betala arbetsgivaravgift lika länge som personen varit arbetslös. I 1 000 nystartsjobb har skapats sedan de infördes den 1 januari i år. Sven Otto Littorin har fått kritik för att nystartsjobben mest gått till män. Ett skäl är att den offentliga sektorn, där flest kvinnor arbetar, inte haft rätt till nystartsjobb.

Även offentliga nystartsjobb

I statsbudgeten för nästa år ändras villkoren. Från 1 januari 2008 ska nystartsjobben även gälla hos offentliga arbetsgivare. Det gör det lättare för långtidsfrånvarande kvinnor inom vård och omsorg att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Dessutom ska de som varit registrerade som deltidsarbetslösa i mer än två år kunna få nystartsjobb, förutsatt att det handlar om heltidsjobb.

Ännu svårare att komma tillbaka på arbetsmarknaden har de som varit

sjukskrivna haft. Därför införs så kallade nyfriskjobb där stödet jämfört med nystartsjobben fördubblas.

– Vi vill lägga krut på dem som står längst ifrån arbetsmarknaden, säger Sven Otto Littorin.

Årets statsbudget är den första som den borgerliga samlingsregeringen kunnat snickra ihop från grunden. Målet är att så många som möjligt ska arbeta. Med en kraftig högkonjunktur i ryggen räknar regeringen att 200 000 fler ska sysselsättas nästa år, samtidigt som det ska bli 90 000 färre arbetslösa, så att arbetslösheten blir 4,0 procent.

Koppling till marknaden

Bakom mycket av regeringens politik finns det en koppling till marknaden. I Sverige måste man tillhöra en arbetslöshetskassa, som administreras av fackförbunden, om man vill ha en arbetslöshetsförsäkring. Staten har ändå tagit 90 procent av kostnaderna för arbetslöshetsersättning. Det går också att vara medlem av en A-kassa utan att vara medlem av fackförbundet.

En förhöjd avgift infördes från januari i år som sammanlagt gav tio miljarder kronor till statskassan. Nu går regeringen ytterligare ett steg och inför en arbetslöshetsavgift, som ersätter den förra avgiften. Den gör att A-kassorna ska stå för 33 procent av den ersättning som betalas ut till arbetslösa inom just den yrkesgruppen. För majoriteten av kassorna medför de lägre avgifter än idag. För andra ökar avgifterna. Målet

är enligt regeringen att de ekonomiska konsekvenserna av en förändrad arbetslöshet ska bli synlig.

Nya villkor för deltidsarbetslösa

Nya regler för arbetslöshetsersättning på deltid föreslås. Antalet ersättningsdagar som kan användas vid deltidsarbetslöshet begränsas till 75 ersättningsdagar, från tidigare 300. Enligt regeringen ska det minska risken att hamna i permanent inlåsning i deltidsarbete. Dagens regler gör det möjligt att vara deltidsarbetslös under en mycket lång tid, upp till närmare sex år för den som får ersättning för en dag i veckan.

Samtidigt införs ytterligare två karensdagar för den som blir arbetslös, så att det ska gå sju dagar innan arbetslöshetsersättningen betalas ut.

Satsning på rehabilitering

Sjukfrånvaron, som vuxit de senaste decennierna ska minska genom en kraftig satsning på rehabilitering. 3,4 miljarder kronor sätts av till det ändamålet. Genom en rehabiliteringskedja med kontrollstationer vid förutbestämda tidpunkter ska återgången till arbete underlättas. Även om regeringens budgetförslag medför ökade avgifter och försämrade villkor för vissa grupper sänks skatten på arbete också rejält. Svenskarna ska från 1 januari få nästa tusen kronor mer i månadslön i genomsnitt, tack vare högre avdrag om tidigare skattesänkningar i år tas med.